

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 31. SIJEČNJA 2014. - BROJ 75

IZDVAJAMO:

TEMA:
Neformalno
obrazovanje – 4

REPORTAŽA:
Europski susret
mladih – 8-9

RAZGOVOR:
Studiranje
u Beču – 5

MODA:
Marko
Marosiuk – 16-17

FOTO MJESECA

Sretan zbog snijega

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ana Ivković, Ivan Kovač,

Ivana Rudić, Nevena Balažević,

Donna Diana Prčić,

Maja Brustulov

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu

Tajništva za kulturu i javno

informiranje Autonomne

Pokrajine Vojvodine,

kao i uz povremenu potporu

Ministarstva kulture

Republike Srbije

Ana Parčetić

Ponovni susreti

Tijekom života susrećemo se s različitim promjenama. Te nam promjene ponekad odgovaraju i po našoj su mjeri, a ponekad su potpuno suprotno od toga. Ponekad se uopće ne možemo složiti s njima, pokušavamo sve promijeniti kako bismo izbjegli tu promjenu, ipak ona tu ostaje, vremenom se sama odstrani i onda dođe do mijenjanja situacije, ponovno se susretnemo s promjenom.

Tako se i meni dogodila velika promjena. Promijenila sam adresu stanovanja, grad, ljude, okolinu, cjelovitu sliku života. Postala sam studentica i tako se u Beogradu susrela s različitim drugačijim situacijama. Do studija živjela sam u Somboru. Ono što je za mene bila najveća promjena, uz fizičku razdaljinu, jest mentalitet ljudi u Beogradu koji je prilično drugačiji od somborskoga. Ove okolnosti su me navele na dodatno zapažanje sredine, ljudi, kao i međuljudskih odnosa.

U skorije vrijeme nakon doseljenja u svoj novi stan, u Beogradu, postala sam članica jedne organizacije mladih za putovanja. Sve to radi daljnjeg istraživanja svijeta, te boljeg shvaćanja ljudi. Nakon godinu dana u organizaciji zapazila sam kako se u aranžmanima nalaze različite ponude, međutim nitko ne planira suradnju sa susjedima u Hrvatskoj, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini... Pokušala sam shvatiti što se zbiva i zašto je to sve tako, nisu li teške devedesete prošlost? Do zaključka sam dolazila vodeći se životom u Somboru, Vojvodini. Onda sam shvatila bitnu stavku, da se sada nalazim u Beogradu i da je to sve vjerovatno zbog toga.

Odlučih tako ispitati tržište i potražiti odgovore, pitajući kako, zašto, zbog čega. Nedugo zatim, na sada već drugoj godini fakulteta, odlazim tako s organizacijom čija sam članica na obuku, na Jahorinu, prelijepu planinu. Tamo me čeka divno iznenađenje i novost. Na jednoj od obuka saznajem kako započnemo divnu suradnju s jednom organizacijom iz Zagreba. Počinjemo nova prijateljstva, nova druženja, upoznavanja. Nakon prezentacije upoznali smo se s njihovim članovima tima i odmah, bez obira na naglasak i nekoliko drugačijih riječi, pronalazimo zajedničke teme, skupa se smijemo, uživamo i osjećamo se svi kao da smo jedno.

Vrativši se nazad u Srbiju ubrzo dobivam e-mail u kojem saznajem kako za koji tjedan imamo ponovni susret i druženje, no ovoga puta u Zagrebu. Ujedno nas obavještavaju i kako trebamo raditi na okupljanju što većeg broja ljudi koji se žele uputiti u Zagreb. Osjećam kako ponovno surađujemo, kako nema nerazumijevanja i tenzije unatoč nemiloj povijesti koja je, sada već daleko, iza nas.

SEMINARI, TRENINZI, TEČAJEVI, LETNJE ŠKOLE, KAMPOVI

Neformalno obrazovanje

Tema o lošem i nefunkcionalnom obrazovnom sustavu nije nova. Pokušaji unapređivanja školstva završavaju već poznatom pričom o nedostatku sredstava. I dok se na tom području ne događaju bitne promjene, prolaze generacije učenika i studenata koje nestrpljivo čekaju da izađu iz školskih klupa, slikaju se s diplomom i zakorače u svijet. No, ipak, jedno nam pitanje zvoni u ušima: Jesmo li dosadašnjim obrazovanjem usvojili ona znanja i vještine neophodne u svijetu gdje vlada borba za opstanak? Svima je jasno da sama informacija nije dovoljna ako ne znamo kako njome ovladati i iskoristiti je na najbolji način. Pokraj formalnog obrazovanja, danas sve više raste potreba za neformalnim obrazovanjem koje će nadopuniti ono što nedostaje konvencionalnom obrazovanju. Neformalno obrazovanje obuhvaća razne vrste seminara, treninga, tečajeva, ljetnih škola ili kampova. Ono pokriva različita tematska polja i pojedinci mogu pronaći ono što odgovara njihovim potrebama i interesiranjima. Ondje se većinom koriste kreativne metode učenja, timski rad i samostalno dolaženje do zaključaka. Naravno, ovo je učenje uvijek praćeno velikom motivacijom jer se za njega samoinicijativno odlučuje i zbog toga je usvajanje gradiva uvijek lakše i zanimljivije. Doći do odgovarajućih izvora i traženih tečajeva u početku zahtijeva malo truda, ali spontanost i otkrivanje je upravo ono što je privlačno kod ovakve vrste učenja.

Korisne vještine

Neformalno obrazovanje dopuna je formalnom obrazovanju koje je određeno planom i programom i propisano zakonom. Formalno nam obrazovanje nudi opće znanje koje će svatko na svoj način, u skladu sa svojim interesiranjima i mogućnostima, iskoristiti i prezentirati. Ono bi trebalo biti polazna točka našeg otkrivanja struke ili poticaj na novo proširivanje zanimanja i spoznaja, a ne krajnji cilj koji želimo osvojiti. Neformalnim obrazovanjem pojedinac može razvijati one vještine koje su zanemarene u formalnom obrazovanju i usavršavati znanje o temama koje

E-tečajevi

Vjerojatno najveća prednost neformalnog obrazovanja je njegova dostupnost, posebno u obliku online učenja. U raznovrsnoj ponudi e-tečajeva mogu se naći i oni besplatni. Prednost ovakvog učenja je sigurno u tome što polaznik sam određuje vrijeme kada se može posvetiti učenju. Dakako, i ovdje je potrebna discipliniranost. Za neodlučne i one nedovoljno motivirane upravo ta sloboda može biti zamka. No, oni koji se odlučuju za ozbiljnije učenje lako će odvojiti vrijeme za napredovanje i stjecanje svrhovitog znanja i kada ih nitko ne kontrolira.

sam izabere. Pokraj toga, česti su seminari o tehnikama javnog nastupa, retoričkim vještinama i prezentiranju koji polaznike osposobljavaju da svoje znanje iz različitih oblasti prikažu na kvalitetan i afektivan način. Također su česti seminari o metodama lakog učenja i pamćenja, komunikaciji, tečajevi stranih jezika i sl. Sve to okuplja ljude različitih profila koji će znanja stječena na ovaj način koristiti u svojim oblastima. Prednosti koje pruža ovaj tip obrazovanja velike su, a sve više se ističu prilikom zaposlenja. Sertifikati i potvrde o polaganju različitih tečajeva i seminara govore o osobnoj zauzetosti i spremnosti za usavršavanjem, a sve to doprinosi pozitivnom dojmu.

Cjeloživotno učenje

Obrazovanje i stjecanje različitih vještina i sposobnosti u današnjem se svijetu ne može zamisliti kao završen proces, već se kvalitetno i aktualno znanje mora usvajati uvijek iznova. Takav koncept cjeloživotnog učenja ne odnosi se samo na iskustvo koje se stječe godinama rada već i na samostalnu potragu za novim i u tom trenutku korisnim znanjima. Neformalno obrazovanje može biti dopuna formalnom, ali i druga šansa za one koji nisu mogli ostvariti sve mogućnosti formalnog obrazovanja. Ono nudi konkretna znanja i uz mnogo praktičnih uputa, a malo teorije omogućava polaznicima da zahvate srž oblasti kojom ovladavaju.

Učenje iz iskustva i uz praktičan rad sigurno je vrsta učenja koja se posebno cijeni. Volontiranje je još jedna prilika za to. Najrazličitije vrste voloniranja doprinose iskustvu koje se uvijek cijeni. Usput, ono uči komunikaciji i odnosima s ljudima, razvija osjećaj odgovornosti i samopouzdanja. Vrijeme provedeno u volontiranju u kvalitetnim i dobro organiziranim aktivnostima, nikad nije izgubljeno. Svi će volonteri potvrditi kako im je volontiranje donijelo više nego što su očekivali i da iskustva i po-znanstva tako stječena uvijek dobro dođu.

Koliko god današnje vrijeme traži puno od nas, ukoliko se želimo ostvariti i iskoristiti svoje mogućnosti, toliko nam ono nudi mnogo prilika za napredovanje, usavršavanje i učenje. Priča o lošem obrazovnom sustavu nikako ne smije biti izgovor za ostajanje u neznanju. Priliku i način za učenje oni koji žele uvijek će pronaći. U potrazi za znanjem najbolje su vodile motivacija, kreativnost i znatiželja.

Ana Ivković

BERNARDA IVANKOVIĆ, BUDUĆA POLITOLOGINJA

Iskustva studiranja u Beču

Bernarda Ivanković iz Subotice ponaša se studentica Bečkog sveučilišta, treće godine političkih znanosti. Ona je pozitivan primjer mladima da je moguće studirati na tako svjetski uglednoj školi, samo treba imati volje i odvažnosti. Kako se odvažila na ovaj korak u svom životu i kroz što je sve prošla, saznajte u razgovoru sa njom.

KUŽIŠ?! Odlazak na studij svakako je velika stvar, ali kada se na to još doda nepoznati grad i nematerinski jezik, još je teže. Kako si se odlučila na studiranje u inozemstvu?

jednoj od tih mogućnosti. Nakon toga Beč je postao jedino i pravo rješenje. Najveću podršku su mi svakako pružili roditelji i na tome sam im veoma zahvalna. U tim godinama jednostavno ne znaš što želiš, sve ti je zanimljivo i primamljivo, i zbog toga ti je potreban netko stariji tko će ti pružiti koristan savjet i pomoći ti pri pravom odabiru.

KUŽIŠ?! Imala si od koga čuti iskustva o studiranju u Beču?

Dva prijatelja, Martin Matković i Luka Budimčević, bili su mi od velike pomoći i njima se ovom prilikom veoma zahvaljujem. Oni su mi mnogo pomogli, i svojim

predmeti kao što su povijest, sociologija i filozofija su bili moji omiljeni, prema tome odluku što upisati nije bilo teško donijeti.

KUŽIŠ?! Možeš nam malo reći o tome kako je išla ta prva godina, kako je tebi bilo, jesi li imala problema?

Moja prva godina u Beču je bila takozvana nulta godina, gdje sam pohađala tečaj njemačkog jezika, svatko tko ne posjeduje jezičnu diplomu mora pohađati ovaj tečaj. Od osobe ovisi hoće li tečaj pohađati jednu ili dvije godine. Ovaj period me podsjeća na vrijeme kad sam upoznala puno dragih ljudi i uglavnom su oni iz svih djelova svijeta, to i jeste najveće bogatstvo koje čovjek može steći. Trenutno sam na petom semestru studija, odnosno na trećoj godini. Kako vrijeme prolazi sve mi je lakše, jer za jezik kao što je njemački treba određen period da prođe da ti se jezik »slegne«.

KUŽIŠ?! Koji su ti planovi za dalje?

Prvi plan koji se tiče moje bliske budućnosti je selidba u Frankfurt. Od ožujka ove godine ću biti na razmjeni studenata na poznatom Geteovom sveučilištu, tamo ću pohađati predavanja cijeli semestar. Najveća mogućnost koju vam daje Bečko sveučilište jest svakako šansa da razmjenu studenata uradite gdje god želite na svijetu, usko su povezani s najboljim fakultetima i mladim ljudima tako daju šansu putovati i upoznati druge kulture.

KUŽIŠ?! Ima li u Beču još naših studenata?

Da, svakako! Ima naših mladih ljudi koji su svjesni mogućnosti koje Beč donosi i ne žele propustiti šansu da steknu obrazovanje na svjetski poznatom sveučilištu. Po statistici škole svaki peti student dolazi s Balkana i ta brojka dovoljno govori koliko nas ima ovdje.

KUŽIŠ?! Što bi poručila maturantima koji razmišljaju o upisu fakulteta u Beču?

Poručila bih im da uzmu u obzir i Beč kao opciju za njihovo daljnje obrazovanje. To je prelijep grad koji pruža pregršt mogućnosti. Ne treba se bojati novih izazova, sve se da svladati. Jednom kada završe fakultet ovdje, osim diplome, steći će i znanje jednog svjetskog jezika, što je u današnje vrijeme veoma bitno.

Antonija Dević

Početak studiranja svima predstavlja jednu veliku prekretnicu u životu, ili drugim riječima, ulazak u jedan realniji svijet kojeg za vrijeme srednje škole nismo bili niti svjesni. Ja sam tip osobe koja velike odluke donosi veoma brzo i ne razmišljam puno o njima, a koliko je to dobro, toliko je i loše. U slučaju mog studiranja presudnu ulogu je imao moj stav da je sve moguće naučiti i ništa nije tako teško kao što na prvi pogled djeluje.

KUŽIŠ?! Zašto baš Beč?

Imala sam četiri mogućnosti: studirati ekonomiju u svom rodnom gradu i završiti fakultet na kojem je studirao moj otac, ili otići u Novi Sad, Beograd ili u Zagreb. Kada sam pažljivo razmislila, shvatila sam kako se jednostavno nisam uspjela naći niti u

savjetima olakšali cijelu zbrku u kojoj sam se nalazila u prvim mjesecima mog studija.

KUŽIŠ?! Jesi li znala njemački jezik prije ili si ga tamo počela učiti?

Jezik nisam poznavala i upravo je to bila najveća prepreka koja se morala svladati, ali i prije nego što sam došla bila sam svjesna kako sigurno neće sve ići glatko. Od početka sam se trudila i moj trud se isplatio. Naučiti jedan jezik nije jednostavno, ali isto tako nije ni nemoguće, upornost je jedina stvar koja se cijeni kod ovakvih izazova.

KUŽIŠ?! Koji si fakultet upisala i zašto baš to?

Upisala sam političke znanosti. Zašto baš to? Ja sam društvenjak i to mi je jasno još od kada sam upisala srednju školu,

Izgubljena generacija

Prije nekoliko dana sam na jednom internetskom portalu pročitala tekst o razini i učestalosti konzumacije antidepresiva i antioksidanata u Hrvatskoj. Podaci su poražavajući. Autor teksta čak u jednom dijelu navodi da su Hrvati »poludrogirana nacija«, te da se pilule »gutaju kao bombone«. Lagala bih kad bih rekla da sam bila iznenađena. Lijekovi poput Xanaxa i Bromazepama (oba pripadaju skupini antioksidanata) među omladinom (pod omladinom podrazumijevam osobe između 20 i 30 godina) danas se konzumiraju u gotovo istoj mjeri kao lijekovi za ublažavanje glavobolje, poput Caffetina. Naravno, ne mogu generalizirati, uzorak o kojem govorim vjerojatno nije potpuno reprezentativan. Govorim o svojim vršnjacima, prijateljima i poznanicima u Subotici i Zagrebu. Dakle, dvije različite sredine, mladi ljudi različitih profila i interesiranja, slični problemi i isti odgovor na probleme. Što je to trulo na Balkanu?

Surova arena

Počet ću s osobnim primjerom. Studiram politologiju na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu. Treća sam godina. Ne kajem se što sam odabrala baš ovaj fakultet i baš ovaj smjer. Neki predmeti me ne zanimaju, te ih učim samo da bih dobila prolaznu ocjenu, a neki me, pak, zanimaju pa se posebno zalažem kad su oni u pitanju. Tako je bilo na prvoj godini. Možda

čak i na drugoj. Danas kada sam na polovici treće godine, ne vidim smisao u svemu tome. Okej, zanimljivo je gradivo, teorija je odlična kad imaš vremena baviti se njome. No, što sutra kad završim svoje visoko obrazovanje? Tržište rada je surova borbeno-arena. Gotovo je nemoguće naći posao za koji si kvalificiran i koji spada u tvoju domenu stručnosti. Dolazimo u situaciju u kojoj moramo birati između onoga što volimo i onoga što će nam osigurati krov nad glavom (na rate, svakako).

Alternative

Postoji nekoliko alternativa za izlaženje na kraj s takvom surovom životnom dvoj-bom. Prihvatiti trenutačnu situaciju i nadati se najboljem (što rijetko urodi plodom); ostaviti snove, želje i interesiranja po strani i uskočiti u more stvarnosti i naučiti plivati dok te zapljuskuju valovi ekonomske krize, ljudske gramzivosti i nepravde ili uskočiti u to isto more skupa sa svojim snovima i ambicijama i truditi se da ti isti ti valovi ne izbiju iz ruku te iste želje i snove. Koju god opciju odabrali (osim prve) vrlo je izvjesno da će vam biti potrebna određena pomoć. I tada nastaju problemi. Uzmemo li kao primjer osobu koja ima 24 godine, student je, roditelji je izdržavaju. Poteškoće u učenju, ljubavne probleme i slične probleme rješava uz pomoć prijatelja, katkad roditelja. Kada ta ista osoba, taj student u jednom momentu (a taj moment svatko doživi, si-

gurna sam) shvati da je dovoljno odrasla da sama donosi bitne životne odluke, ali i dalje financijski ovisi o svojim roditeljima, dolazi do prve egzistencijske krize. Taj se problem može riješiti nekim honorarnim poslom koji će dio financijskog tereta skinuti s roditelja, a sam student će se osjećati malo bolje. I problem je, kao, riješen. No, što onda kad više nemaš 24 godine? Imaš 29 godina, završen fakultet, nemaš posao i živiš u sobi u roditeljskom domu? Najgore od svega je što nisi izravno kriv za situaciju u kojoj se nalaziš. I sretan si samo ako tvoji roditelji to shvaćaju. Anksioznost i depresija sve više uzimaju maha i šire se među omladinom u tolikoj mjeri da se one percipiraju kao normalno psihičko stanje koje je dovoljno Xanaxom ili nekim drugim lijekom držati »pod kontrolom«.

Rješenje ovog problema u potpunosti je izvan naših mogućnosti. Jedino što nam preostaje je držanje stvari pod kontrolom i pažljivo šivanje šavova koji prijete puca-njem. Voljela bih imati asa u rukavu koji bi riješio probleme koji nastaju u glavama mladih ljudi pod velom anksioznosti. No, nemam ga. Isto kao i svi, tapkam u mraku i držim fige da ne nagazim na minu koja bi šačicu nade koju imam raznijela u sitne komade. Dok se to ne dogodi, ponekad sebi dozvolim da razmišljam o svijetloj budućnosti u kojoj životna egzistencija nije ugrožena, a depresija nije riječ u svakodnevnoj uporabi.

Nevena Balažević

POKUŠAJ ODGOVORA NA VELIKO PITANJE

Šta želimo raditi u životu?

Prošli tjedan na satu francuskog, kojeg učim tek dva mjeseca, profesorica nam je postavila pitanje: što želimo raditi u životu? Neki ljudi su imali odgovor, mahom ljudi koji studiraju na drugim fakultetima. Većina nas s Filozofskog nije imala konkretan odgovor na to tako prosto pitanje. Sve dok jedan kolega, koji je poznat po tome što od početka semestra koristi frazu »Je ne sais pas!« što bi na

fakte, pročitala sam kapitalna književna djela, znala zakone fizike, te stavove svih filozofa kroz povijest o »bitku« i »životu«. Izabrala sam Filozofski fakultet, s nadom da si opet kupujem par godina.

Spas u odlaganju

Opet se nađeš u situaciji da učiš, samo mnogo više, i ograničen si na jedno po-

padamo ispite, polažemo ispite. Problemi su tamo negdje daleko, jednako kao i naša ideja o budućnosti. Nemamo privilegij izbora. Ministar obrazovanja nam poručuje da fakultete biramo po potrebama države. Snovi su trenutno manje bitni. Vrijeme koje smo si godinama kupovali potrošili smo i nemamo ga više gdje kupiti. Rješenje je povratak u roditeljski dom. Kako se vratiti nakon svega?! Postaješ teret. Jesmo li svi mi, ili da ne bi generalizirala, je li većina nas samo teret ovome društvu, ovoj državi? Da smo u nekoj zapadnoj zemlji roditelji bi nas s 18 izbacili iz kuće, živjeli bi od studentskog kredita koji bi kasnije otplaćivali cijeli život. I to bi bilo to.

Garancija sami sebi

Tko nam je ubio snove? Naši roditelji su umorni od velikih promjena u 90-ima, a mi nismo naviknuti i spremni boriti se.

Jan Palach (11. kolovoza 1948. – 19. siječnja 1969.) je bio češki domoljub, student povijesti i političke ekonomije na Karlovom sveučilištu u Pragu. Nakon invazije pet zemalja Varšavskog pakta na Čehoslovačku (1968.) Palach se 16. siječnja 1969. usred Praga sam zapalio i tako postao simbolom suvremene borbe Čeha i Slovaka za slobodu.

Oduzevši si život na tako stravičan način, Palach je uspio u svojoj nadi da potakne Čehoslovake da ne odustaju od nade u oslobođenje svoje zemlje od ugnjetavanja. Naravno, ovo je tragičan primjer borbe za bolje. Borbe za slobodu i bolji život. Moramo stati i razmisliti da li se mi dajemo u to. Predaja je jedno, dok je davanje u nešto potpuno druga razina odustajanja.

Zato ću ja reći da ne znam što želim raditi u životu, ali ću to otkriti, ili ću jednostavno izmisliti nešto novo. Neću bježati od stvarnosti, od ovoga što me okružuje. Nego ću se nositi s tim i biti dio promjene. Neka vas nitko ne požuruje u snovima i odlukama, jer vam nitko ne garantira sigurnu budućnost. Jedino sami sebi možete biti garancija.

Ivana Rudić

hrvatskom značilo »Ne znam!«, nije izjavio da on ne bi bio na Filozofskom fakultetu da zna što želi raditi u životu. Nakon ove izjave zavladała je nelagodna tišina, profesorica se nasmijala i nastavila dalje s predavanjem ali mislim da nikome od nas nije bilo naročito smiješno.

Kada se vratim na svoju srednju školu, izabrala sam Gimnaziju jer nisam imala pojma što želim raditi u životu. Nekako sam mislila da sam si kupila vrijeme, imam pune četiri godine za pronalazak sebe i svog ispravnog puta. Nakon tih godina došlo je vrijeme da opet pokušam izabrati što želim od svoga života. Nisam bila ništa pametnija u tom smislu. Naravno, znala sam mnogo više, upoznala sam se s novim znanstvenim poljima, naučila sam nove

druče. Komuniciraš s ljudima koji bi trebali biti na sličnoj intelektualnoj razini. Čitaš ozbiljnije književnike, ili se prebaciš na znanstvenu literaturu. Svako jutro sat vremena provodiš uz novine, koje te bombardiraju s nezaposlenošću, korupcijom, krađom i naravno sa smanjenjem upisnih kvota na fakultete. Provodiš svoj dan nad knjigom, bez ikakvog pojma što bi jednog dana mogao raditi sa svim tim što čitaš u toj istoj knjizi, ali nekako se tješiš jer imaš još par godina pred sobom i imaš svo to vrijeme pred sobom za shvaćanje istog. Sreća tog kupljenog vremena je bezbrižnost, jer nekako uvijek računaš na to vrijeme, kao da ono nikada neće prestati. Izlazimo, smijemo se, ispijamo kave, polemiziramo o problemima u Siriji, učimo skupa,

Europski parlament

Trg Kléber

»HODOČAŠĆE POVJERENJA NA ZEMLJI« U STRASBOURGU

EUROPSKI SUSRET MLADIH U PRIJESTOLNICI BOŽIĆA

Grad na raskrižju kultura i brojnih povijesnih dijaloga dom je najbitnijim institucijama Europske unije, najstarijeg Božićnog sajma, središtu grada zaštićenog UNESCO-m, ali i posljednjeg Europskog susreta mladih

Gotska katedrala Notre Dame

Taize zajednica organizirala je europski susret mladih koji se održao od 28. prosinca 2013. do 1. siječnja 2014. godine u Strasbourgu, glavnom gradu francuske pokrajine Alsace. Na susretu je sudjelovalo 20.000 mladih, i onih koji se tako osjećaju, iz država diljem Europe, među kojima je bilo i 100 mladih iz Vojvodine. Ovo »Hodočašće povjerenja na Zemlji«, koje je pokrenuo brat Roger krajem 70-tih godina prošloga stoljeća, održano je na poziv katoličkih biskupija i protestantskih crkava s obje strane Rajne. Mladi hodočasnici bili su smješteni po obiteljima u regijama Alsace, u Francuskoj, i Baden, u Njemačkoj, a u Strasbourgu su se održavale molitve i susreti. Budući da su ove dvije regije kroz povijest bile

Taize susret

Petite France

Ulični detalji

regije dijaloga i mnogih kontakata, postale su simboli pomirenja u središtu Europe. Tako je Strasbourg, grad na raskrižju kultura, postao simbol nade potrebne za izgradnju Europe u solidarnosti. Na ove crtice iz povijesti pozvao se i papa *Franjo* u svojoj poruci poslanoj ovom susretu, u kojoj je pozvao mlade da tragaju za vidljivim zajedništvom između svih koji ljube Krista.

Proputovanje

Naše prvo odredište na ovome putovanju bio je Graz, drugi po veličini grad u Austriji, a potom njemački gradić Hallstadt. Kao dokaz o ljepoti i originalnosti Hallstadta govori činjenica da su ga Kinezi poželjeli imati u svojoj državi te su izgradili identično naselje. U povratku smo posjetili njemačke gradove Karlsruhe, poznat po dvorcu i ogromnom parku u središtu grada, i Nurnberg, najživlji muzej povijesti u Njemačkoj.

Europske institucije

Nakon što smo stigli u Strasbourg, bili upoznati s programom susreta i raspoređeni po obiteljima za smještaj, počelo je naše upoznavanje s ovim, za nas mnoge neotkrivenim gradom. Moram priznati da je u meni uvijek izazivao odbojnost zbog svoje političke uloge u Europskoj uniji i institucija koje se u njemu nalaze, pretpostavljajući da se u njemu nema šta vidjeti, osim arhitekture koja je kao rak pojela pejzaž, pretvorivši ga u gomilu jednakih staklenih građevina. Moja mišljenja o Strasbourgu ostalo bi isto i nakon ovoga putovanja, da sam samo vidjela institucije kao što su Europski parlament, Sud za ljudska prava i Vijeće Europe. Međutim, za samo 15 minuta vožnje tramvajem, udaljivši se od europske četvrti sa spome-

nutim sjedištima najbitnijih stupova Europske unije, uvjerila sam se da bajke uistinu postoje. Tople male uličice i predivne vizure grada osvojile su me već prvi dan boravka u ovome gradu.

Svjetska baština

Grande Ile, tj. »veliki otok« prvo je središte grada koje je od UNESCO-a dobilo oznaku svjetske baštine za cijeli stari dio središta grada, a ne pojedinačnu zgradu ili monument. Omeđen obalama rijeke Ill, on je upravo takav. Stari, lijep, izvrsno sačuvan i romantičan. U središtu grada ističe se gotička katedrala Notre Dame. Počela se graditi još u 12. stoljeću, a gradnja je trajala gotovo 400 godina. Sve do kraja 19. stoljeća bila je najviša crkva na svijetu, a danas ima najveći crkveni toranj u Francuskoj. To »gorostasno divno čudo«, kako ju je nazivao *Victor Hugo*, ima još jednu zanimljivost, a to je da je od planirana dva tornja, izgrađen samo jedan. Unutarnji dio crkve obilježava astrološki sat, kojega baš nisam uspjela shvatiti i koji mi nije dao prognozu za ljubav, posao i zdravlje za taj dan, ali svejedno predstavlja pravo tehnološko remek-djelo. Dio grada poznat pod nazivom Petit France ili Mala Francuska posjeduje najljepše primjere lokalne arhitekture i njegove uske uličice nepravilnih oblika vode turiste kroz povijest jedne regije. Na ulazu u Petite France nalazi se sustav prekrivenih mostova s četiri obrambene kule iz 13. stoljeća, slika koja često predstavlja Strasbourg.

Božićni sajam

Razlog zašto sam u nekoliko redaka iznad napisala da je Strasbourg grad iz bajke nisu samo ljupki trgovci i ulice, nego i gomile božićnih ukrasa, koji su na ve-

ma neobičan i originalan način opravdali turističku reklamu Strasbourga, da je prijestolnica Božića. Osim uobičajenih već žaruljica i božićnih ukrasa, ovaj grad je bio prepun plišanih igračaka, saonica, ogromnih mašni i drugih ukrasa koji su visjeli na sve strane i samo još jednom dokazivali da je Francuska zemlja mode i stila. Također, u ovome gradu sam vidjela i najviše božićno drveće, visoko 30 m! Razlog potpunom božićnom ugođaju koji ovaj grad nudi, i velikom broju turista, je i tradicionalni Božićni sajam koji se održava već 443 godine, tj. od 1570. godine, i predstavlja najstariji takav sajam u Europi. Od trisetinjak drvenih kućica postavljenih u središtu grada zbog sajma, pažnju mi je privuklo nekoliko njih zbog šestinskog kišobrana, prepoznatljivog suvenira grada Zagreba. Naime, svake godine Božićni sajam u Strasbourgu pruža priliku jednoj zemlji da predstavi svoju kulturu i tradiciju. Ove godine pozvana je Hrvatska, kao najnovija članica Europske unije.

Sljedeći Europski susret mladih održat će se od 29. prosinca 2014. do 2. siječnja 2015. godine u Pragu, Zlatnom Gradu.

Jelena Dulić

Molitve u duhu Taize-a

Svakog drugoga četvrtka u mjesecu, u crkvi sv. Jurja u Subotici održavaju se molitve u duhu Taize-a. Sljedeća molitva će se održati u četvrtak, 13. veljače 2014., u zimskoj kapelici crkve sv. Jurja u 18,30 sati (nakon svete mise u 18 sati). Točan datum i vrijeme održavanja možete provjeriti na FB stranici »Molitve u duhu Taize-a Subotica«.

LITERA

Maja Andrašić je rođena 1998. u Sonti. Učenica je I. razreda gimnazije »Svetozar Marković« u Subotici, opći smjer na hrvatskom jeziku. Članica je više sekcija KPZH »Šokadija« i velika zaljubljenica u sončansku tradiciju, osobito u šokačku ikavicu stare akcentuacije. Poeziju piše od djetinjstva, poglavito na ikavicu, povremeno i na hrvatskom i srpskom jeziku. Pjesme su joj do sada objavljivane u zbirkama »Lire naive« i »Rešetaračkih susreta pjesnika dijaspore«.

DIČJA LJUBAV

Iz potraje sam ti voljila
 Kad bi ti vidila
 Najsrićnija bi bila
 U tvoj ima očima bi se
 Za dram zadavila
 Prošo si nuzame
 A nisi mi tijo reć ni zdravo
 Dugo si mi se
 Usico u srce i štodir
 A voljio mi nisi
 Jako dobro znam
 Sad već puca i od slike ram
 Moje je srce
 Samo za te znalo
 I ništa mi drugo ni zanimalo
 A onda jednoga dana
 Dok su padale sitne kapi kiše
 Odjedamput sam svatila
 Da je to bila
 Samo dičja ljubav iz sanki
 I ništa više

Ukoliko pišete te želite da i vaši književni radovi (proza, poezija, esej...) budu objavljeni u rubrici »Litera«, možete ih poslati na naš e-mail: kuzis07@gmail.com.

KEMIJA

Među nama djeluje
 Neka kemija
 Čudna i meni
 Nerazumljiva
 Noću neobične snove snivam
 Danju glavinjam
 Viđam te i mene viđaš
 I znaš koliko mi se sviđaš
 U mojem ti pismu piše
 O sreći i kapima kiše
 Odista me privlačiš
 I nekom božanskom
 Ljepotom zračiš
 Zbog tebe se u jastuk
 Sebi smijem
 I budna o tebi sanjam
 Napravio si čudo od moje glave
 To se ne smije
 Milo moje lane
 Moja si jutarnja misao
 Dječaće crne kose
 Ćutim te u mirisu
 Svježje jutarnje rose
 Te tvoje usne od meda slađe
 Zavoljelo je srce od tvojega mlađe
 Plijeniš mi misli po cijele dane
 To se ne smije
 Lijepo moje lane
 Između nas djeluje
 Neka kemija
 Čudna i meni
 Nerazumljiva
 Srce mi tutnji
 Misli mi luduju
 Lane moje očiju crnih.

MLADOST

Dojde tako vrime
 Kad tajne velike šapćemo
 Ljubavi izdaleka pripoznajemo
 Ta mladost je stvarno
 Prava ludorija
 Ne zna šta život sprima
 Puna je velike radosti
 Ljubavni problema
 Najveći bude
 Na nji ne treba mislit
 Nego se radovat što si mlad
 Jel kad ostariš ko moj dada
 Samo veliki divan ćeš imat
 »Znaš, kad sam bijo mlad«

DNEVNIK JEDNE STUDENTICE

Facebook stalking i filmofilija

Prošle su zimske ferije i svi smo već čvrsto na nogama spremni za nove radne pobjede. Ispiti su nekima počeli, dok neke tek čekaju u drugom mjesecu. Euforija i slavlje svih verzija Božića i Nove godine su nam samo u lijepom sjećanju, a knjiga nas »mami« da joj posvetimo pažnju. No, to je studentski život! Minuli hedonizam smo stavili na »stand by«, a novi party alarm podešen je za kraj ispitnog roka. Mada, dogodi se svima da se i između ispita zna dogoditi spontani tulum kod frendova, ali pun gas se čeka kad prođu prave obveze. Budući da je vrijeme polaganja ispita često period samice i light verzije kućnog pritvora, koji su vaši rituali tijekom ovih mjesec dana? Najveći broj ljudi složio bi se da u vrijeme pauze bace pogled na facebook ili kad im se stvarno ne da učiti, kreće maraton skinitih filmova!

Uhođenje na »Face-u«

Kako ne bi poludjeli u četiri zida, bilo u domu ili u stanu, svatko od nas smišlja raspored koji bi nam pomogao da preživimo dane »zatočeništva«. Često to čujem od kolega, bilo iz Zagreba, Beograda, Novog Sada, Osijeka ili Subotice i zanimljivo je kako su odgovori doista slični – kad dođe ovaj period, oni se ne socijaliziraju, odbijaju kave, a kamoli izlaske do grada. Rado bi pili kavu s kolegama/icama, ali kad znaju koliko malo imaju vremena, a stranice knjige kao da se množe, odmah odustaju pri samoj pomisli. I vječna rečenica: »Bar da imam još jedan dan više...«

Kad su već zaključani u svoju odaju, nije istina da samo bdiju nad knjigom. To je laž! Naravno, postoje primjeri ljudi koji zaista mogu provesti iznimno dugo nad literaturom, ali većinom su to medicinari ili pravnici. Neki uče i u čitaonicama kad se ne mogu doma koncentrirati, ali bitno je da su skriveni negdje gdje ih nitko ne može ometati. Ali, kad koncentracija popusti, svi vise nad mobitelima i pregledavaju što ima novo na društvenoj mreži Facebook.

Ponekad i Twitter. U ovo vrijeme, pogotovo kad dođe vikend koji bi inače zasigurno svi proveli izvan kuće, velika većina »gubi vrijeme«. Virtualni svijet pruža mogućnost neprekidne dostupnosti, a usput imate mogućnosti za par sekundi otkriti sve što vas zanima o određenoj osobi. Mark Zuckerberg, genijalac s Harvarda koji je osmislio koncept Face-a, konstantno mijenja podešavanja i naša privatnost i intima je sve više izložena na javnom, doduše, internetskom, prostoru. Kad se ne može više učiti, stupa na snagu takozvani »stalk« (uhođenje). Kad se tako kaže, zvuči kriminalistički, ali blaga verzija špijunaže slijedi kad je čovjeku iznimno dosadno ili kad ga zanima neka osoba. Posebno saznajemo veliki broj informacija kad se osobe više eksponiraju na društvenoj mreži i »chek-in-aju se« na mjestima poput restorana, klubova, knjižnica ili drugih institucija, pogotovo gradova koje prvi put posjete. Na taj način, a da se nismo ni pitali, saznajemo gdje su locirani i kuda se kreću pojedinci željni pažnje, a ako su nam od značaja, znamo gdje ih možemo potražiti.

Filmofilija

Za razliku od raspoloženih za dozu »uhođenja«, postoje filmofili. Ili oni koji to postanu kad dođe vrijeme ispita. Od humorističnih drama, trilera, sve do horora, studenti rado provode sate pred lap topom ili televizorom. No, zanimljivo je to što osjećaju manju grižu savjesti jer su doma, nego kad prošeću i odu s prijateljima na kavu. Čud-

no je kako misle da gube vrijeme ako odu na sat-dva, a kad gledaju maraton od par sati, to nije nikakav problem. Ljudska psiha je fascinantna, svakako. Dok neki filmove gledaju, neki se prepuštaju epizodama svoje omiljene serije. »Pogledaću samo jednu epizodu, pa nastavljam s učenjem. Ups. Pogledah cijelu novu sezonu.«

Po drugoj strani, nismo svi isti. Daleko od toga. Većina se izolira, ali nije svaki student toliko vriedan. Poznate su nam naše kolege koje gotovo nikad ne uče, tj. pogledaju literaturu noć pred ispit.

Naravno, njima više gori pod nogama kad padne mrak, a znaju da ujutro imaju ispitivanje. Oni tulumare iz tjedna u tjedan, razmišljaju »nek' ide život«, a knjige, ako su ih uopće nabavili, skupljaju prašinu. Često se zna dogoditi da pitaju oko kolege na internetu je li imaju kakvu skriptu i da je pošalju na mail da bace oko na gradivo. Opet kažem, svi smo drukčiji i različito slažemo prioritete u glavi, a najbitniji je finalni proizvod – tko će položiti ispit! Upoznala sam i primjere koje zaista prati sreća i na blef znaju otići na ispit, i ako su imalo pratili predavanja i znaju se snaći, prođu bez problema. Koliko je to zapravo dobro, jer nisu naučili nešto što će im vjerojatno i trebati u životu, pogotovo ako se misle baviti strukom koju studiraju, vidjet će kasnije u životu, ali za sadašnji trenutak im je to irelevantno.

Skoncentrirajte se i potrudite se naučiti kako spada za ispite koji slijede! Možete se mjesec dana posvetiti knjizi, jer kasnije ćete imati manje obveza. Što prije riješite, prije ste slobodni. Nek' vas motivira ljeto. Primjerice, mene sama pomisao na more tjera dalje na učenje. Svatko ima neki svoj plan i cilj i zbog toga ostanite fokusirani. Vrijeme leti, a ispiti se moraju dati. I da, ne oslanjajte se previše na rečenicu »Život je jedan, a ispitnih rokova 5.« Lakše se diše kad se nešto da u roku. Zato, knjigu u ruke, slobodno prošećite i otidite na kavu s prijateljima, ali znajte da je sve u organizaciji. Dajte sve od sebe, znam da to možete.

Donna Diana Prčić

Selena Gomez

KUŽIŠ ?!

NAJBOLJI ALBUMI POPULARNE GLAZBE: THE BEATLES – »REVOLVER« (1966.)

Eksperiment koji je izrodio psihodelički rock

U povijesti ovoga žanra odista je malo albuma koji se mogu podičiti inventivnošću i visokom razinom kvalitete glazbe, tekstova i produkcije poput ovog remek djela najbitnije rock skupine svih vremena. Za to je, dakako, ponajviše zaslužan »čovjek iz sjene« skupine i »peti Beatle«, aranžer i producent (Sir) George Martin.

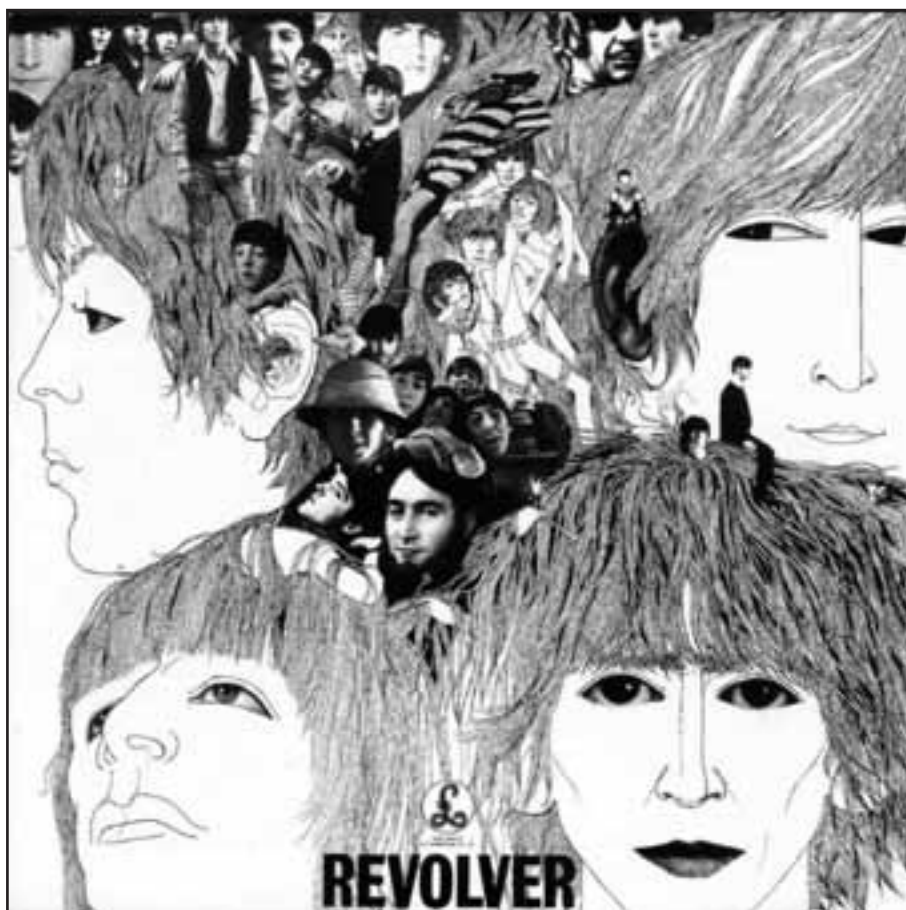
Spomenimo samo lavovski doprinos ovog genija za miks-pultom i multiinstrumentalistu na, primjerice, skladbi »Eleonor Rigby« (Sir) Paula McCartneya, svojevrsni tour-de-force albuma ni nalik ma čemu što su momci iz Liverpoola ikad stvorili. Martin je, po McCartneyevim uputama, producirao dvostruko nasnimljene gudače, a stihovi pjesme ukazuju na otuđenost i samotnost koja je prosto metafizična.

Inače, album je u cijelosti sedmi po redu skupine i gotovo uvijek u anketama za najbolji album pop glazbe svih vremena zauzima jedno od prvih pet mjesta, nerijetko i počasnu poziciju.

Lennonova numera »Tomorrow Never Knows« u produkciji i načinu snimanja pokazuje prve znake psihodeličnog rocka u Britaniji (dok su u SAD na tome već radili The Byrds). Reverzno snimljene gitare, unatrag snimljene matrice, loop efekti i procesorni vokal obilježili su ovu pjesmu, kao i album u cijelosti. Tekst je baziran na »Tibetanskoj knjizi mrtvih« i učenicima »pionira LSD-a«, doktora Timothy Learyja. Pjesma je inspirirana i Johnovim i Paulovim interesiranjem za konkretnu glazbu tadanjih pionira konceptualne glazbe i umjetnosti uopće, poput Johna Cagea primjerice. Lennonov vokal, u ovakvom producerskom okruženju, doima se tako poput Dalaj Laminog, koji govori s vrha kakve planine. Na albumu se prvi put koristi automatsko dvostruko snimanje, prvi put korišteno i patentirano od strane snimatelja EMI kuće, Geoffa Emericka. I efekt korusa (chorus) dodan vokalima i instrumentariju također je prvi put korišten na albumu.

Ostali Lennonovi doprinosi albumu su skladbe: »I'm Only Sleeping«, »And Your Bird Can Sing«, »She Said She Said«, te »Dr. Robert«. Na numeru »I m only Sleeping« Harrison snima solo te pratnju skupa, potom ih razdvaja, a George Martin pušta traku snimke unatrag i na tu osnovicu gitarist snima finalni solo.

Po riječima pokojnog Lennona, glavnina teksta pjesme »She Said She Said« je tekst razgovora između njega i glumca Petera Fonde (»Easy Rider«/»Nagi u sedlu«), kojega je vodio za boravka u SAD s Ringom i Harrisonom, eksperimentirajući s psihoaktivnom halucinogenom drogom LSD.

Paulova sjajna pjesma »Got To Get You Into My Life« inspirirana je crnačkom soul glazbom koja je tada bila u povoju, te specifičnim »Motown« zvukom istoimene diskografske kuće.

Opet Paulova divna balada »Here, There And Everywhere« inspirirana je, po njegovim vlastitim riječima, sjajnim albumom kolega iz SAD Beach Boysa »Pet Sounds«, i posvećena je tadašnjoj mu djevojci Jane Asher.

Ostali Paulovi doprinosi su skladbe: »Good Day Sunshine«, »Yellow Submarine« (koju pjeva bubnjar Ringo Star), te melankolična »For No One«, na kojoj on svira klavikord, a trubački solo Alan Civil.

McCartney na par numera osim basa svira i solo gitaru, što sam, što s Georgeom Harrisonom.

Harrisonovi doprinosi su »Mr.Taxman«, »I Want To Tell You« te »Mark To You«, na kojoj eksperimentira na sitaru, što je bila novina u dotadašnjoj povijesti žanra.

Dakle, da rezimiramo, osim što je bio prekretnica kako u njihovoj tako i u sveukupnoj dotadašnjoj rock diskografiji sa silnim eksperimentima i vrhunskom glazbom i tekstovima, »Revolver« je zacijelo i prva ploča psihodeličnoga rocka, koja je inspirirala mnoge kasnije albume, prije svih Briana Willsona, Pink Floyd, Traffic i The Byrds.

Robert Tilly

SUPERMAN

ALDOUS HUXLEY

Futuristički uzbunjivač i mirovnjak

Aldous Leonard Huxley (Godalming, 26. srpnja 1894. - Los Angeles, 22. studenog 1963.), proslavljeni je engleski književnik, čovjek koji je redefinirao pogled na budućnost.

Ovaj novinar, kazališni, likovni i glazbeni kritičar je punih sedam godina boravio u Italiji, a zatim je i načinio put oko svijeta, da bi docnije otišao u Kaliforniju. Njegovi se radovi odlikuju grčevitim prosvjedom protiv životne besmislenosti, koja u poznijoj dobi prerasta u svojevrsnu mistiku. U dobu kada su halucinogeni bili neistraženi i nepoznati opisivao je njihov učinak u djelima »Vrata percepcije« (1954.) te »Raj i Pakao« (1956.).

Aldousov otac bio je Leonard Huxely, a djed poznati biolog »darwinovac« Thomas Henry Huxley, dok mu je polu-brat Andrew Huxley bio dobitnik Nobelove nagrade za medicinu. Aldous je ostao bez majke u 14-toj godini, a iste godine mu umire i sestra Roberta.

Obrazovao se u prestižnom koledžu Eton, htio je postati liječnikom, ali ga je spriječilo keratitičko slijepilo, te je čitao Brailleovim pismom, no služeći se pisaćim strojem. Tako se uz određenu pomoć nastavio obrazovati. Sa 18 godina napisao je roman koji nikad nije pročitao pišući ga naslijepo na pisaćem stroju. Kada mu se vid vratio, roman je već bio izgubljen. Postepeno mu se vid vraćao te je mogao čitati na jedno oko uz pomoć povećala. Školovanje je nastavio na Oxfordu kao student engleske književnosti i lingvistiku, diplomirajući 1916. s počastima.

Iste godine objavio svoju prvu knjigu stihova, a tri godine docnije ženi Mariju Nys, belgijsku izbjeglicu Prvog svjetskog rata. Dobijaju jedino dijete Matthewa. Narednih godina bavio se književnim žurnalizmom, kazališnim, likovnim i glazbenim kritikama. Seli za Italiju i Francusku i piše romane koji su ga proslavili – »Kontrapunkt« kao opis nihilizma 20. stoljeća, i »Vrli novi svijet« tamnu viziju buduće utopije. Prije izbijanja Drugog svjetskog rata selio u SAD, ne sudjeluje u ratu, postaje vegetarijanac.

Supruga Marija mu umire 1955. od raka te se 1956. ženi s Laurom Archer. Nakon četiri godine i sam dobija kancer, te umire 22. studenoga 1963. – na isti dan kao i John F. Kennedy.

Djela Georga Orwela i Aldousa Huxleya, »1984« i »Vrli novi svijet« su rame uz rame najznačajnija djela koja najavljuju svijet totalitarističke kontrole. Ali, zapravo je Orwell, pravim imenom Eric Arthur Blair u jednom razdoblju bio Huxleyov učenik. Neil Postman u svom djelu »Zabavljajući se do smrti: Javni diskurs u dobu šou-biznisa« ukazuje da u Orwelovoj viziji budućnosti totalitarni vladajući režim ograničava individualna prava, a u Huxleyovoj se ljudi dobrovoljno odriču svojih prava kako bi se predali užitku! U toj paraleli se vidi kako Orwelov Veliki brat nameće svoj autoritet i represiju spolja, dok se kod Huxleya ljudi svojevolutno lišavaju svoje autonomije, zrelosti i povijesti. Ljudi prihvaćaju nepotrebno kao sastavni dio svakodnevice, gušimo se i gubimo značajno, relevantno. U moru informacija, ono bitno i korisno postaje nevidljivo, razvodnjeno. Futuristika je postala ostvareno proroštvo.

Nikola Perušić

**MARKO MAROSIUK,
MODNI DIZAJNER**

Marko Marosiuk je mladi modni dizajner iz Subotice, na domaćoj sceni najpoznatiji po svojim bajkovitim modelima haljina. Diplomirao je na Akademiji lijepih umjetnosti u klasi prof. Vladimira Lazarevića. U razgovoru za KUŽIŠ?! govori o svojim kreacijama, suradnjama i daljnjim planovima.

KUŽIŠ?!: Kako si ti zadovoljan svojom dosadašnjom karijerom?

S obzirom da sam u svijetu mode relativno kratko, budući da sam tek diplomirao 2010. godine, zaista bih mogao reći da sam i više nego zadovoljan. Roba koju dizajniram je naišla na odobravanje i simpatije velikog broja žena, što mi je drago. Zgodovoljan sam i prodajom. Nakon izlaganja u Srbiji, pravio sam reviju i u inozemstvu gdje su također prepoznali moj potencijal. Ne mislim ostati u Srbiji jer smatram da je tržište više razvijeno na Zapadu. U svakom slučaju sam sretan zbog dosadašnjeg uspjeha.

KUŽIŠ?!: Koja ti je revija ostala najviše u sjećanju?

Istaknuo bih svoju prvu reviju koja mi je bila ujedno i diplomatska revija 2010. godine.

KUŽIŠ?!: S kojom poznatom ličnošću si najviše surađivao?

S pjevačicom Jovanom Nikolić. Radio sam haljine za snimanje jednog od njenih spotova za pjesmu »Sretan put«. Kroz cijeli spot je nosila par mojih kreacija. I sam sam bio na setu dok se snimala pjesma i taj događaj će mi ostati dugo u sjećanju jer sam

Ne ograničavam se trendovima

po prvi put imao takvo iskustvo, budući da nikad prije nisam vidio kako to izgleda iza scene. Nju bih najviše istaknuo, jer s drugim zvijezdama imam kratku primopredaju – dizajniram po njihovim mjerama i oni preuzmu svoj komad garderobe.

KUŽIŠ?!: Znaju li mušterije biti zahtjevne?

Naravno da znaju biti zahtjevne. I »obične« djevojke i poznate ličnosti. Meni su najčešće mušterije »obični ljudi«, a moram priznati da se dogode poteškoće s mladim djevojkama, srednjošolkama i studenticama jer sumnjaju u rad, smetaju im pojedinosti u izradi. Često mijenjaju ideje kako se bliži datum roka do kojeg im treba određena haljina ili kostim, pa se moram više potruditi kako bih uspio realizirati u što kraćem roku ono što su točno zamislile. Slavne ličnosti u biti i nisu toliko komplicirane, bar osobe s kojima sam ja surađivao. Prijatne su i znaju svoj posao. Garderobu koju dizajniram za njih nose kao dio kostima, pa se ne bune mnogo.

KUŽIŠ?!: Dizajniraš li svoju robu samo za mršave, djevojke manekenskog tipa ili postoje kreacije i za dame s oblinama?

Oko toga su se pojedine žene žalile! (smijeh). Ti, kao dizajner, radiš svoj posao i skiciraš prije svega za reviju koja će se odr-

žati na nekom od tjedana mode. Moraš dizajnirati upravo za djevojke koje će nositi tvoje haljine na pisti, a to su manekenke. Prije showa, radi se fitting. Veličina koja je potrebna je xs (extra small), ali kad cure obuku, dogodi se da se kreacija mora još suziti kako bi išla uz tijelo. Kako ne bi došlo do posljednjih izmjena, automatski kreiraš za mršavu ženu. Nakon revije, kad je u pitanju prodaja, naravno da radim po mjerama djevojaka koje žele kupiti određenu haljinu. Po meni, ljepše izgleda silueta na djevojci manekenskog tipa građe.

KUŽIŠ?!: Koje boje najviše koristiš u svojim kolekcijama? Možeš li nam otkriti pripremaš li novu kolekciju?

Do sad sam najviše radio s pastelnim bojama. Obvezno jedan hot pink model! Ta boja me najviše inspirira i hipnotizira, pa je rado koristim prilikom izrade. Kritičari su primjetili kako često rabim upravo roze boju, pa sam se odlučio eksperimentirati malo više drugim koloritom. No, ovih dana sam inspiriran tugom i jako nesretnom ljubavnom pričom. Po tome, vjerujem da bi se na prvu loptu moglo zaključiti kako je u pitanju samo crna boja, ali nije, dodao bih hladne boje kao što su plava, zelena i ljubičasta. Uglavnom ti tonovi su sljedeći za novu kolekciju.

KUŽIŠ?!: Kao modni znalac, imaš li kakvih preporuka, savjeta za proljeće 2014.?

Apsolutno ne pratim modne trendove! (smijeh) Šalim se, ali zaista minimalno razmatram što je aktualno i smatram da je moda danas toliko fleksibilna i otvorena za sve. Spomenuo bih street style koji je jako popularan i gdje se mogu primijetiti vrsni poznavatelji trendova. I da! Sretan sam što su bodlje i zakovice napokon završile svoje, jer mi se taj trend uopće nije svidio. Čak bih rekao da je bilo jezivo i strašno za gledati na komadima garderobe takve modne dodatke. Mogu primijetiti da se čipka i dalje dobro kotira na tržištu, kao i kožne suknje. Fluorescentne boje i jarke boje su se dugo nosile. No, za predstojeći period, opet moram reći da ne pratim unaprijed, pa ćemo to tek vidjeti. Kad sam kreiram, ne ograničavam se trendovima i slabo ih koristim za svoje potrebe. Možda me ponekad ponese, pa ubacim koji detalj.

KUŽIŠ?!: Koliko zapravo traje sam proces stvaranja kreacije, od izrade na papiru do finalne probe?

Sve ovisi. Zna biti u pitanju i par mjeseci za određenu kolekciju. Najbitnije je prije svega razviti ideju i prikazati na reviji što zapravo svojim modelima želiš reći. Kad već skiciraš sve što si zamislio, sve lakše ide, jer nosiš dalje krojačici i tvoj dio je samo sugerirati ako dođe do izmjena u planu kreiranja.

KUŽIŠ?!: Suraduješ li s drugim modnim dizajnerima?

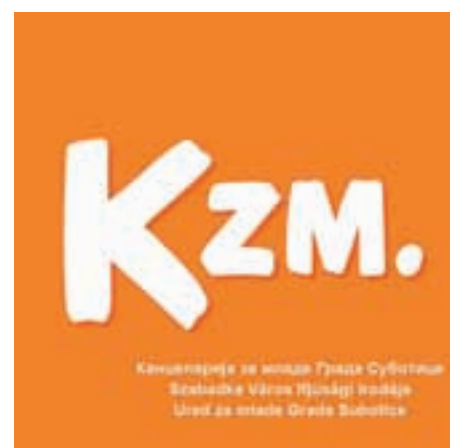
Suradivao sam nedavno s Markom Mitnovskim koji je dizajnirao garderobu za Severininu turneju. Radio sam kao ilustrator.

KUŽIŠ?!: Gdje vidiš sebe u budućnosti?

Nastavljam se baviti modom, apsolutno. Volio bih raditi i u filmskoj industriji i dizajnirati kostime, jer sam diplomirani kosti-

mograf. Kad bi mi se ukazala prilika za rad na scenskim kostimima, prvom prilikom bih je zgrabio, bilo da je u pitanju kazalište ili film. Također, želja mi je dizajnirati za spotove i turneje estradnih umjetnica. Postoji širok spektar stvari koje bih htio raditi u budućnosti!

Donna Diana Prčić

Biljka koja će zamijeniti žarulje

Inženjeri su stvorili prvu biljku koja proizvodi svjetlo. To neobično »stvorenje« nastalo je u sklopu istraživanja na području sintetičke biologije. Biljka je nastala spajanjem gena bakterije koja svijetli (slično svjetlu krijesnice) i *Nicotiana glauca*, vrste ukrasnog duhana. Tijekom posljednja tri desetljeća za nekoliko vrsta bilja-

ka se tvrdilo da mogu svijetliti. Međutim, da bi svijetlile, morale su biti premazane posebnim bojama ili su trebale biti izložene ultraljubičastom (UV) svjetlu. Ovaj križanac duhana i bakterije prvi je koji je zasvijetlio samostalno, bez pomoći sa strane. Biljka može, baš kao i krijesnica, svijetliti cijelog života. Bioglow, tvrtka koja je proizvela ovu biljku, tvrdi da je njen cilj proizvesti čišću, ekološki i ekonomski prihvatljiviju alternativu električnim žaruljama.

»Pametni prsten« za smsove, mailove, fejsanje...

Sviđa li vam se ideja o prstenu koji vam pokazuje točno vrijeme i koji se spaja na vaš smartphone? »Smarty Ring« spaja se na iOS ili Android uređaje putem Bluetooth 4.0 veze. Prsten će vas obavijestiti o novim tekstualnim porukama i e-mailovima zajedno s ažuriranjima u stvarnom vremenu s Facebooka, Twittera, Google Hangouta ili

Skypea. Tipke na vanjskoj strani prstena se mogu koristiti za prihvatanje ili odbijanje dolaznih poziva, za upravljanje reprodukcijom glazbe ili pak kao okidač fotoaparata priključenog telefona. Napaja ga 22 mAh baterija za koju tvrtka kaže da traje 24 sata. Prsten također može biti koristan u prevenciji krađa ili gubljenja uređaja jer upozorava korisnika kada se od telefona udalji više od 30 metara. Cijena prstena u prednarudžbi je 175 dolara, a prve isporuke očekuju se u travnju iduće godine, piše tehnoklik.net.hr.

Podvodni »zmajevi«

Istraživački tim iz američke države Massachusetts nedavno je dobio obilna sredstva od strane američke Nacionalne zaklade za znanost za nastavak rada na podvodnim »zmajevima«, koji iskorištavaju snagu ocean i morskih struja za proizvodnju električne energije.

Ova tehnologija razvijena je od strane profesora strojarstva Davida Olingera, na Politehničkom institutu u Worcesteru, specijaliziranom za vjetro i vodene turbine. Inače, on i njegovi studenti razvili su i vodenu pumpu za zemlje u razvoju, također pokretanu »zmajem«, dok sada rade na projektu malog podvodnog »zmaja« koji bi »letio« kroz morske struje. Profesor Olinger proučava Golfsku struju, čiji se energetski potencijal procjenjuje na 20 GW, odnosno na energiju 10 nuklearnih elektrana. On želi iskoristiti njen energetski potencijal i tvrdi kako podvodni »zmajevi« mogu proizvoditi električnu energiju pomoću morskih struja jednakom lakoćom kao i vjetroturbine pomoću strujanja zraka. U siječnju će Olinger i njegov tim početi s kompjutorskim modeliranjem kako bi utvrdili način na koji će se »zmaj« ponašati, gdje će se eventualno postaviti turbine,

kakav će utjecaj imati na okoliš i kako maksimalno iskoristiti ovu energiju. Potom će izraditi model kojeg namjeravaju testirati u bazenima posebno namjenjenim ovakvim istraživanjima.

Ovakva tehnologija ima velikog potencijala na polju proizvodnje električne energije pomoću obnovljivih izvora energije. Sam sustav je malih dimenzija, ne zahtijeva

velike turbine i samim tim nema potrebe za dizajniranjem novih turbina i električnih generatora. No, »zmajevi« će morati biti izrađeni od čvrstih i izdržljivih materijala, što će povećati cijenu samog proizvoda. Isto tako je potrebno i puno novčanih ulaganja za istraživanja i testiranja ovakve tehnologije u oceanu, te političkih odobrenja za investiranje u prijenosnu i distributivnu mrežu koja bi krajnji proizvod, električnu energiju, dovela do potrošača.

Najbolji pomfrit je na Jupiteru!

Znanstvenici su nedavno uspjeli odgovoriti na jedno od zgorućih pitanja koje bi moglo utjecati na buduća istraživanja svemira – gdje se u Sunčevom sustavu može pronaći najbolji pomfrit? Odgovor je, kako se ispostavilo, na Jupiteru! U istraživanju objavljenom u časopisu Food Research International navodi se kako su znanstvenici u Europskoj svemirskoj agenciji (ESA) iskušavali njihovu laboratorijsku centrifugu kako bi vidjeli koji će gravitacijski uvjeti proizvesti savršeno

prženi pomfrit. Koristeći posebnu duboku fritezu, znanstvenici John Lioumbas i Thodoris Karapantsios sa Sveučilišta Aristotel u Solunu testirali su krumpiriće u različitim gravitacijskim uvjetima. Sonde su bile umetnute u uzorke kako bi pratile protok topline tijekom cijelog procesa prženja krumpirića. To im je omogućilo da prže krumpiriće dok se centrifuga okretala podižući tako sustav za od 1,8 do čak 9 puta Zemljine gravitacije (Gs). Kako se gravitacija u fritezi povećavala, znanstvenici su primijetili da različita jačina gravitacije utječe na prijenos topline u krumpiriće. Također, različiti načini prženja utjecali su na hrskavost njihove korice. Provedena su istraživanja pokazala kako za optimalno hrskavu koricu pomfrita krumpiriće morate pržiti na nagibu od 0 stupnjeva i pod 3 Gs. Upravo Jupiter ima tri puta veću gravitaciju od Zemlje i stoga ima idealne gravitacijske uvjete za pravljenje savršeno prženih krumpirića. Premda ovo istraživanje može djelovati prilično maštovito i izmišljeno, njegova namjera zapravo je bila otkriti karakteristike kuhanja namirnica u drugačijem gravitacijskom okruženju za potrebe budućih svemirskih putnika.

Vi ste vaš novčanik!

Jeste li ikada imali onaj neugodan osjećaj kad ste krenuli plaćati račun u trgovini, ali ste se sjetili da ste novčanik zaboravili kod kuće? Ne brinite, nova usluga kartičnog plaćanja omogućava vam da račun platite skeniranjem svoje ruke. PulseWallet sinkronizira vašu kreditnu karticu s dlanom vaše ruke i to tako da dlan položite na uređaj s ugrađenom biometrijskom tehnologijom. Koristeći Palm Secure, tehnologiju skeniranja dlana ruke koju je razvila tvrtka Fujitsu, elektronički uređaj fotografira vaš jedinstveni uzorak vena ispod kože. Različiti uzorak vena kod svakog pojedinca čini krivotvorenje izuzetno teškim. »Vi ste vaš novčanik! Osiguran ključem koji samo vi držite«, navodi se na web stranici proizvođača. Ovaj sustav plaćanja je službeno predstavljen ovaj tjedan na sajmu potrošačke elektronike Consumer Electronics Show (CES) u Las Vegasu. U prodaji će se naći u veljači ove godine, no cijena zasad još nije objavljena.

Proizvod je zanimljiv, ali svakako da potiče na razmišljanje o mogućim neetičkim zlorabama ovoga sustava.

Planet koji prkosi svim teorijama

Ogromni ekstrasolarni planet, ili egzoplanet, otkriven je kako kruži oko jedne daleke zvijezde. No, to nije samo običan egzoplanet – prema postojećim astrofizičkim teorijama o formacijama planeta on ne bi smio postojati. HD106906b je plinoviti divovski egzoplanet čija je masa 11 puta veća od Jupiterove. No, njegova masa i nije nešto neobično, dosad je otkriveno na stotine masivnih egzoplaneta u našoj galaksiji. Po čemu je onda on specifičan? Po udaljenosti na kojoj kruži oko svoje zvijezde, a koja je 650 puta veća od udaljenosti na kojoj Zemlja kruži oko Sunca. Iznosi 650 AJ (astronomskih jedinica), što zaista zbunjuje stručnjake za astronomiju.

»Ovaj je sustav posebno fascinant jer nam nijedan poznati model i planeta i zvijezda ne može potpuno objasniti to što vidimo«, kaže Vanessa Bailey sa Sveučilišta Arizona, Odsjek za astronomiju, autorica istraživanja. Egzoplanet je otkriven uz pomoć MagAO (engl. Magellan Telescopes Adaptive Optics) u Čileu. Prema Bailey, ostaje nam samo jedno objašnjenje. »Binarni zvjezdani sustav formira se kad dva susjedna džepa plina kolabiraju, više ili manje samostalno. Kada nastanu dvije zvijezde one moraju biti dovoljno blizu kako bi postojalo zajedničko gravitacijsko privlačenje koje ih veže u zajedničku orbitu. Moguće je da su u slučaju HD106906 sustava, planet i zvijezda kolabirali iz dva odvojena plinska džepa, no iz nekog je razloga izvorni plinski džep od kojeg je nastao planet bio siromašan materijalom, te nastalo tijelo nije nikad dovoljno naraslo kako bi se upalilo i postalo zvijezdom.« Pa kako je onda taj 13 milijuna godina star HD106906b nastao? Za sada se ne zna. Kako je ovaj sustav mlad sustav, oko njih su još uvijek prisutne velike količine plina i svemirske prašine. Ovi »ostaci« planetarne formacije mogli bi pomoći znanstvenicima u razumijevanju prirode ovog mladog planeta.

ŽIVOT U AMERIČKOM PREDGRAĐU

Gradić kao iz filma

Nije Amerika samo središte New Yorka, niti su to samo veliki gradovi poput Chicaga, Los Angelesa ili Washingtona. Veliki dio života u SAD-u odvija se i u takozvanim suburbsima, odnosno predgrađima

Do sada smo na ovim stranicama nastojali opisati život u ogromnoj zemlji, drugačijoj od naše, ali držeći se velikog i uzbudljivog grada poput New Yorka. Pokazali smo kako je, iako je jedan od najskupljih na svijetu, u New Yorku itekako moguće kupovati i jeftino, pa čak i besplatno. Glavni cilj prethodnih tekstova bio je predstaviti čitateljima Kužiša konkretan plan i program kako uštedjeti maksimalno tijekom boravka u ovome gradu, budući da iz Subotice, Vojvodine i generalno Srbije ovamo stalno dolaze uglavnom mladi ne bi li prije svega doživjeli novo iskustvo, a možda i nešto više od toga.

No, nije Amerika samo središte New Yorka, niti su to samo veliki gradovi poput Chicaga, Los Angelesa ili Washingtona. Veliki dio života u SAD-u odvija se i u takozvanim suburbsima, odnosno predgrađima. Govorili smo o dijelovima New Yorka kao što su Brooklyn, Bronx i Queens, ali ne i o svakodnevici izvan samoga grada. Iako je ured Kužišova ogranka u SAD-u i dalje na Manhattanu, vaš je dopisnik promijenio lokaciju svog boravišta, te se odlučio upustiti u pustolovine nepoznatog izvan metropole prepune nebodera

i gužvi po metroima. Odlučio je, naime, preseliti se preko rijeke Hudson, u New Jersey. I, da vidimo kako to izgleda izvan gradske vreve u svjetskoj prijestolnici.

NEW JERSEY - SIGURAN ZA ŽIVOT

Na sam spomen New Jerseyja mnogima prvo na pamet pada poznata serija The Sopranos, koja opisuje talijansku kriminalnu obitelj koju predvodi Tony Soprano, a kojega glumi James Gandolfini. Serija je ostvarila uspješnu gledanost u cijelome svijetu, pa i kod nas, ali je također, neki smatraju, dala vrlo lošu reputaciju ovoj saveznoj američkoj državi. Naime, kada se govori o New Jerseyju, vrlo se često stječe dojam kako se radi o leglu talijanske mafije, gdje nije sigurno živjeti. Vrlo je moguće da nekim dijelovima Jerseyja operiraju mafijaške ruke, međutim New Jersey nije mala država i doista postoji veliki broj malih mjesta poput Edgewatera na rijeci Hudson u kojem se autor ovoga teksta smjestio, gdje je život potpuno bezopasan i tih do te mjere da se ponekad mogu čuti samo cvrkut ptica i žuborenje rijeke.

MJESTO ZA SKRASITI SE

Za eventualne posjetitelje Kužišova isturenog odjela u Edgewateru, evo nekoliko korisnih informacija: do Edgewatera se s Manhattana može doći na dva načina. Prvi je lakši, ali i skuplji. Nakon što stignete do Port Authority Bus Terminala, glavnog autobusnog kolodvora u 42. ulici, udaljenog jedan blok od Times Squarea, kupite kartu u jednom smjeru za \$4.25 i sjednete na autobus broj 158 i čeka vas ugodna vožnja od pola sata (a ponekad i sat vremena, ovisno o gužvi u prometu). Drugi način, draži onima koji vole štedjeti, jest otići metroom (koji je \$2.50 u jednom smjeru) do 175. ulice i lijepo pješice prijeći George Washington Bridge, most s kojega imate predivan pogled na Manhattan i New Jersey, pogotovo noću. Tu će vam otići nekih petnaestak minuta, a poslije vas čeka jos kojih tridesetak minuta do samoga mjesta Edgewater, ali to nije od tolike važnosti. Važno je da ste uštedjeli onih \$4.25.

Ovaj simpatični gradić podsjetit će vas na jedan od onih iz serija poput Providence ili Sutkinja Amy. Neke će pak podsjetiti na fiktivne gradiće u kojima se odvijaju crtane serije kao što su Simpsoni ili South Park, iako ljudi u ovom njudžerzijskom naselju nisu nimalo nalik Homeru, kao ni Cartmanu. Obično ljudi dolaze iz velikih gradova živjeti u ovakva mjesta kako bi se skrasili i osnovali obitelj. Mjestašce poput Edgewatera savršeno je za podizanje djece upravo zbog svoje mirnoće i prijateljski raspoloženih ljudi, koji će vas toplo pozdraviti na ulici iako vas susreću prvi put u životu.

Tomislav Perušić

NOVI ŽENSKI TAMBURAŠKI SASTAV U SUBOTICI

Kad zasviraju »Golubice«

Kada pomislite na neki tamburaški sastav uglavnom pomislite na stasite muškarce koji kada se prime tambure i puste svoje glasove naprosto vas zadive. No, u zadnje vrijeme postaju moderni i ženski tamburaški sastavi. A cure iz Subotice ni-

kako ne mogu dopustiti da naš grad bude manje modern. Pa su tako Milica, Katarina, Marija, Barbara i Ivona u travnju prošle godine osnovale ženski tamburaški sastav. Ime njihovog sastava »Golubice« potpuno je primjereno curama, i veoma prepoznatljivo. Sve cure završile su nižu glazbenu školu, a Milica je nastavila i srednjoškolsko školovanje u glazbenoj školi. Trenutno sve sviraju i u velikom orkestru HGU »Festival bunjevački pisama« pod ravnanjem prof. Mire Temunović.

»Golubice« kažu da je njihovim kolegama iz tamburaškog orkestra veoma drago što postoji i ženski tamburaški sastav. Sretne su što se nalaze u ovakvom društvu, kažu da često razmjenjuju iskustva, pomažu jedni drugima kada je god to potrebno. Ističu kako su im posebno dragi njihovi prijatelji iz tamburaškog sastava »Klasovi«, jer podržavaju njihov rad i savetuju ih kako bi postale što uspješnije. ŽTS »Golubice« do sada ste mogli čuti na Mikinim danima u Beregu, na tamburaškoj večeri u sklopu Dužijance 2013. godine, u Ljutovu na smotri tamburaša, u »Noći istraživača«, te na mnogobrojnim privatnim žurkama njihovog društva. Pokraj tamburaške glazbe, trude se naučiti svirati nešto i zabavne glazbe i kažu da im za sada dosta dobro ide.

Ako ih želite bolje upoznati te pratiti njihov rad možete ih naći na facebook stranici ŽTS Golubice.

A. Dević

USPIJEH MLADOG SRIJEMSKOMITROVAČKOG BENDA SPUNK

Prvo mjesto na festivalu »Farba« u Beogradu

Spunk

Srijemskomitrovački hardcore-punk-metal bend Spunk osvojio je prvo mjesto na festivalu autorskih rock bendova »Farba«, održanom nedavno u Beogradu. Na ovom festivalu natjecateljskog karaktera sudjelovala su 34 benda. Finale je održano 5. siječnja i Spunk je glasom publike odnio prvo mjesto, a za nagradu dobili su gitarsko pojačalo. Svi članovi benda su prezadovoljni i oduševljeni reakcijom publike.

Spunk je nastao 2009. godine i ima četiri člana: Damir Tirić - bubnjev, Igor Lamešić - solo gitara, Damir Beljanski - gitara i vokal i Aleksandra Marić - bas gitara, i u ovom sastavu sviraju već godinu dana. Ovaj mladi bend tvrdi da je ljudima potrebno da

izađu iz medijske svakodnevnice koja je puna površnosti, posebice turbo-folk glazbe, i upravo iz tog razloga su se opredijelili za sviranje glazbe koja je buntovna i puna energije. Članovi benda sami pišu tekstove za svoje pjesme i trude se da budu raznovrsni, iskreni i bez dlake na jeziku. Njihove pjesme opisuju njihovo okruženje, nevolje u društvu, kao i njihove emocije, razmišljanja i probleme. Njihovi uzori su mnogobrojni, a posebno ističu Ritam nereda, Bjesove, KUD Idijote, Sex Pistols, Rammstein, Bed Religion.

Iako u Mitrovici nemaju dovoljno pogodnih kafića i klubova u kojima bi mogli nastupiti, imali su zapažene nastupe na gradskom trgu u Srijemskoj Mitrovici na festivalu »Enter« na kojem su pokupili mnoge pohvale. Osim u Srijemskoj Mitrovici, nastupali su i u Šapcu i Rumi. Prije nekoliko mjeseci snimili su dvije pjesme u studiju Piknik u Novom Sadu, a za pjesmu »Pustinja« snimili su u svoj prvi video spot (koji se može pogledati na youtube-u). Za Novu godinu poželjeli su mnogo želja, od kojih im se jedna i ostvarila, nadaju se da će do kraja ove godine sudjelovati na brojnim festivalima, a na koncu godine i snimiti album.

A. Dujić

DLM u Novom Sadu

U subotu, 8. veljače, beogradski funk rock bend Deca loših muzičara održat će prvi samostalni nastup poslije pet godina u Novom Sadu, u klubu The Quarter. Prva tiraža od 50 ulaznica po promo cijeni od 400 dinara u prodaji je na GIGS TIX prodajnim mjestima. Pretprodajna cijena ulaznica iznosi 500 dinara, a na dan koncerta bit će 700. Grupa je prošle godine obilježila 25 godina postojanja i 20 godina od izlaska prvog albuma, Dobar dan.

Nina Badrić u Subotici

Jedna od najvećih regionalnih pop zvijezda Nina Badrić, održat će velike solističke koncerte u nekoliko gradova Srbije. Bit će to prilika da publika uživo čuje

pjesme s posljednjeg albuma »Nebo«, kao i stare hitove koji su obilježili Nininu karijeru. Prvi nastup bit će 14. veljače na Dan zaljubljenih u Subotici u Dvorani sportova. Ulaznice za subotički koncert mogu se kupiti na prodajnim mjestima Eventima i kafeu Borsallino u Subotici. Cijena ulaznice je 1000 dinara.

Natječaj Pokrajinskog tajništva za sport i omladinu

Pokrajinsko tajništvo za sport i omladinu je 5. siječnja raspisalo godišnji Natječaj za sufinanciranje projekata iz oblasti sporta i omladine u ukupnom iznosu od 315.158.941,00 dinara. Natječaj je otvoren do 5. prosinca 2014. godine, odnosno do utroška sredstava osiguranih za ovu namjenu u tekućoj godini.

Pokred ovog, tijekom godine bit će objavljeni i posebni natječaji:

- Natječaj za realizaciju Akcijskog plana politike za mlade u AP Vojvodini – siječanj
- Natječaj za realizaciju programa Vojvođanskog omladinskog centra – siječanj
- Natječaj za sufinanciranje organizacije sportskih manifestacija od interesa za AP Vojvodinu – veljača
- Natječaj za obilježavanje jubilarnih godišnjica sportskih organizacija – veljača
- Natječaj za afirmaciju žena u sportu – veljača
- Natječaj za realizaciju programa »Zdravstveni odgoj o reproduktivnom zdravlju« – travanj
- Natječaj za kreativno korištenje ljetnog odmora (aktivni odmor/omladinski kampovi) – travanj
- Natječaj za realizaciju Akcijskog plana za borbu protiv droge – rujan
- Natječaj za prevenciju nasilja i diskriminacije – rujan.

Natječaj za nove članove Kluba Superste!

Mlade koji su aktivni, talentirani i kreativni, a postigli su izuzetne rezultate u oblastima kojima se bave, Erste banka nagradit će kroz 4 glavne nagrade žirija, 12 nagrada na osnovi glasova javnosti i specijalnim priznanjem »Ljubiša Rajić« za društveni aktivizam. Ukupni fond za nagrade je 1,5 milijuna dinara. Glavne nagrade dodjeljuju se kandidatu/kandidatkinji koji: ima više od 16 a manje od 27 godina te ostvarene rezultate (angažiranje šire od obveznog – iniciranje i/ili sudjelovanje u posebnim ili inovativnim projektima u oblasti formalnog obrazovanja, osvojene nagrade itd.) u jednoj od tri oblasti: Prirodne znanosti i tehničko-tehnološka oblast - fizika, kemija, biologija, medicina, veterina, matematika, informatika, farmacija, strojarstvo, elektrotehnika, arhitektura i sl; umjetnost; društvene i humanističke znanosti - povijest, filologija, pravo, ekonomija, političke znanosti, filozofija, književnost, novinarstvo, socijalni rad, psihologija i sl.

Prijavljivanje se vrši popunjavanjem formulara, isključivo elektronskim putem preko internet portala – www.superste.net, gdje možete dobiti i mnogo više informacija o samom natječaju.

Rok za prijavu je 2. ožujka 2014. godine.

Exit 2014. u Novom Sadu i Budvi

Glazbeni festival Exit bit će održan od 10. do 17. srpnja, s tim što će prva četiri dana biti u Novom Sadu, a preostala tri u Crnoj Gori, priopćili su organizatori. Festival će na Petrovaradinskoj tvrđavi biti organiziran od 10. do 13. srpnja, a potom se seli na plažu Jaz u Budvi i stari grad u Kotoru, gdje će trajati od 15. do 17. srpnja. Kako su priopćili organizatori, odlučeno je da se povodom 15. izdanja Exita posjetitelji pošalju na »sedmodnevnu srpanjsku avanturu u dvije države«.

»Exit 2014. bit će održan na dobro poznatom mestu, Petrovaradinskoj tvrđavi, da bi nakon toga provod bio nastavljen na jednoj od najljepših plaža na Jadranu. S centralnom binom na plaži Jaz i nizom događaja na Velikoj plaži, u starom gradu u Budvi i u Kotoru, Exit dobiva i svoje morsko izdanje, Sea Dance Festival, prekriveno pijeskom i školjkama i sedam dana najbolje ljetne zabave«, naveli su organizatori.

Exit, koji je nedavno proglašen najboljim velikim festivalom u Europi, najavio je dosad najjači X-bass program, koji će predstaviti zvijezde dubstepa i drum and bass-a, i bit će izjednačen s programima Glavne bine i Arene. Najavljeno je da će na Petrovaradinskoj tvrđavi nastupiti Skrillex i Rudimental, te Dub FX i Koven.

Više informacija možete pronaći na www.exitfest.org.

preporuka

GLAZBA: Van Gogh – »Neumjeren u svemu«

»**N**eumjeren u svemu« je deveti po redu album srpskog rock benda Van Gogha. Fantastičan spoj agresivne gitare, funka, pa čak i ska glazbe, ovaj album zaista iznosi sve najbolje što ovaj bend može ponuditi – od glasovnih mogućnosti, tekstopisanja do instrumentala. Inspiriran izrekom: »Carpe diem«, album prikazuje iskrenu i čistu stranu hedonističkog načina života. Uistinu, euforija, zanesenost i trans jedino je što se i može osjetiti slušajući ove pjesme, koje jednostavno odišu nostalgичnim modernizmom – što je, priznajmo, vrlo teško uraditi. Učiniti da se stari zvuk čini toliko novim i sadašnjim, postaviti ga u današnje vrijeme, a da pritom ne zvuči otrcano, umijeće je vrhunskih glazbenika.

S albuma izdvajamo sljedeće pjesme: »Nešto vuče me dolje«, »Neumjeren u svemu«, »Viline vode«, »Skačem-skači«.

I. Kovač

FILM: Roko i Julia

»**R**oko i Julia – bunjevačka tragedija« filmska je adaptacija poznate tragedije Williama Shakespearea »Romeo i Julija« pod redatelj-skom palicom Rajka Ljubića. Budući da se radi o adaptaciji, radnja se vrti oko dvije obitelji koje su u sukobu generacijama. Nositelji radnje su Roko i Julia koji pripadaju zavađenim obiteljima. Ulogu Roke tumači Martin Sudarević, a ulogu Jule Andrea Dulić. Važno je napomenuti da cijelu glumačku postavu čine amateri, što uvelike baca sjenu na samu priču koja treba biti ispričana. Također, vrlo je teško vremenski odrediti radnju budući da u filmu dolazi do preklapanja modernih motiva (suvremena tehnologija) i tradicionalnih, zastarjelih motiva i običaja (udaja u 17. godini koju dogovara otac mlade). Neke su mi se scene iz filma posebno urezale u pamćenje kao vrlo lijepe i upečatljive. Jedna od njih je moment kad se Roko i Julia zaljubljuju. Glumci su u toj sceni dali svoj maksimum i uspjeli me uvjeriti da je njihova ljubav stvarna, pa makar i samo u filmu. Ovaj film predstavlja zanimljiv pomak u filmskoj produkciji zajednice Hrvata u Vojvodini, te ga u svakom slučaju preporučujem.

N. Balažević

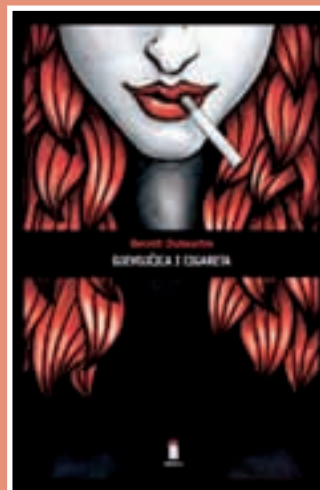

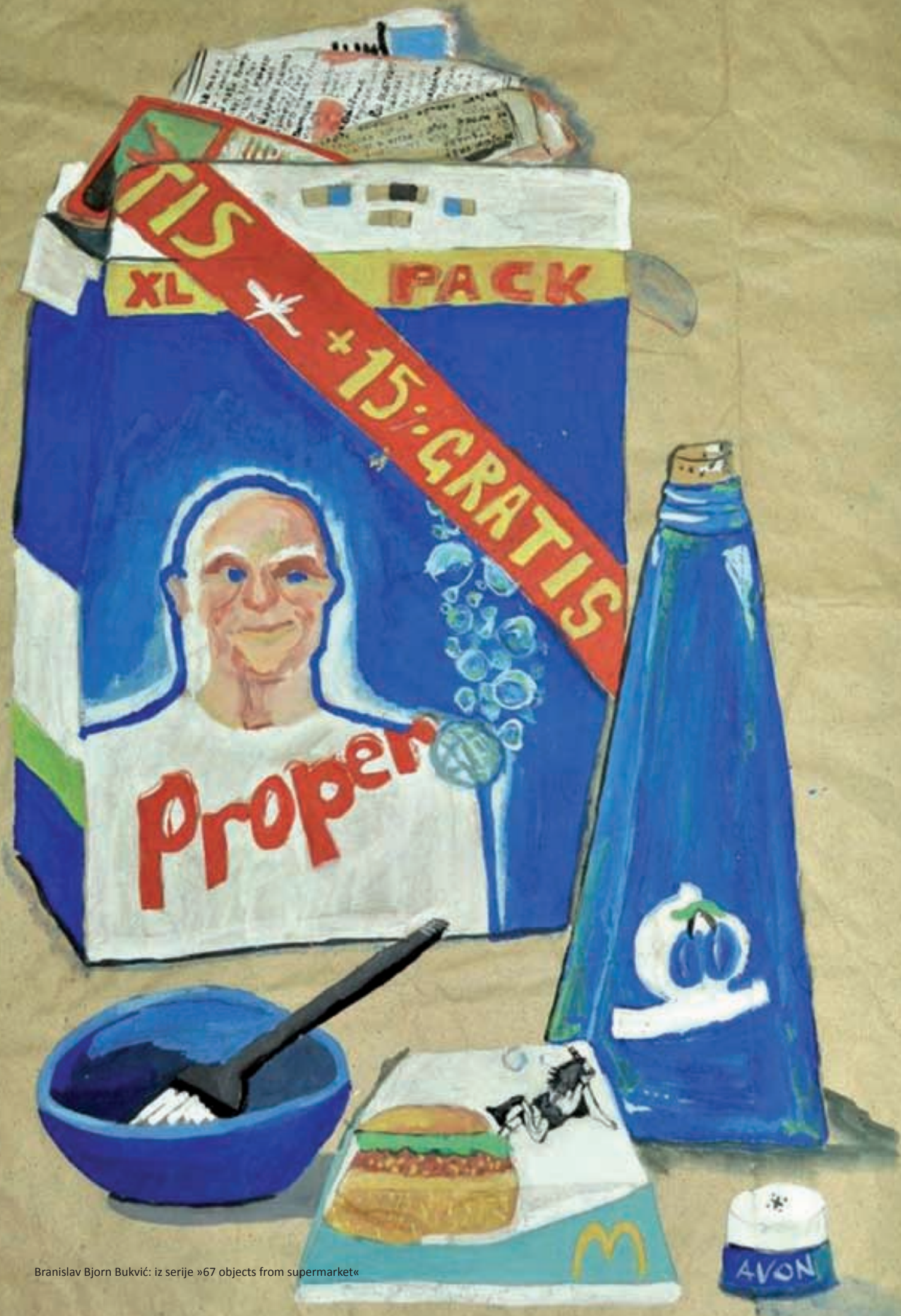
KNJIGA: Djevojčica i cigareta

Francuski pisac i esejist Benoit Duteurtre inspiraciju i snagu za svoje stvaranje pronašao je u pohvali njegovog ranog rada od strane Samuela Becketta. Do sada je napisao 13 romana i postigao velik uspjeh u Francuskoj. »Djevojčica i cigareta« prvi je njegov roman preveden na hrvatski jezik. Radnju romana nose dvije priče koje povezuju cigarete i zločin. U toj fiktivnoj državi pušenje je zabranjeno u zatvorenim prostorima.

S jedne strane imamo afroamerikanca koji čeka izvršenje smrtno kazne zbog ubojstva policajca, te kao poslednju želju želi zapaliti cigaretu. A s druge strane je obični gradski službenik koji se skriva u toaletu da bi mogao zapaliti cigaretu. »Satirični prikaz današnje političke korektnosti, apsurdni legalizam i mlako društvo siromašno idealima.« To su stvari koje ćete pronaći u ovom romanu. Od vas i vaših stavova ovisi hoćete li ga mrziti ili voljeti. Lako čitljivo štivo koje potiče na promišljanje o životu, stvarnosti i lakoći umiranja.

I. Rudić

Branislav Bjorn Bukvić: iz serije »67 objects from supermarket«